

Programma Lokale Versterking GGz Wmo van mensen met een psychische handicap

Vereniging Landelijk Platform GGZ

Verslag bijeenkomst Deelnemersraad GGZ-WMO Drenthe 2 juni 2008

Thema 'Financiën en WMO'

1. Opening

Cor Bras opent de vergadering door allen hartelijk welkom te heten. Deze bijeenkomst staat in het teken van 'Financiën en WMO'.

2. Thema 'Financiën en WMO' / De taak van de Gemeentelijke Kredietbank Assen

Dhr. Tjeert Poelman van de Gemeentelijke Kredietbank (GKB) in Assen vertelt dat steeds meer mensen moeite hebben om financieel rond te komen en steeds meer mensen schulden hebben. Tot 2006 was er zelfs sprake van een forse stijging. Inmiddels neemt het al weer een heel klein beetje af.

21 gemeenten in Drenthe, Friesland, Groningen en Overijssel schuldhelpverlening inkopen bij de GKB. De GKB kent geen winstoogmerk. De GKB biedt schuldhelpverlening en kredietverlening aan mensen met een inkomen tot 130% van het minimum; of in een problematische situatie; of aan hen die vanwege hun leeftijd geen krediet bij de banken kunnen krijgen. Door deze bemiddeling kunnen mensen een deel van hun schuld aflossen en wordt de rest kwijtgescholden door de schuldeiser. Op deze manier is de schuldeiser er in ieder geval zeker van dat een deel van het geld toch wordt ontvangen. Daarom werken er ook steeds meer organisaties (schuldeisers) mee aan het verzoek om mee te doen aan de schuldhelpverlening.

Een schuldregeling is een vrijwillig proces tussen schuldeiser en schuldenaar. De gedragscode voor een schuldregeling is:

- Het gaat om een problematische situatie
- De schuldregeling biedt een structurele oplossing
- Alle schulden worden afgelost
- De schuldenaar biedt een maximale inspanning (bijvoorbeeld solliciteren naar een baan)
- Er wordt een vrij te laten deel berekend
- De regeling geldt 36 maanden (is opgelegd door de overheid)
- De schuldeiser krijgt na 3 jaar een overeengekomen percentage van de schuld. De rest scheldt hij kwijt.

Als men goed zijn best heeft gedaan om tot een betere situatie te komen (bijv. door een re-integratietraject of een cursus te volgen), krijgt men een beloning: een deel van de schuld wordt dan kwijtgescholden (is een regeling in Assen).

Bij aanvragen tot een schuldregeling wordt eerst in kaart gebracht of iemand wel een beroep heeft gedaan op allerlei regelingen en voorzieningen.

Ook wordt integrale schuldhelpverlening toegepast. Hierbij richt een maatschappelijke werker zich op de psychosociale problematiek van de schuldenaar door middel van ondersteuning bij diens administratie. Veel vrijwilligersorganisaties bieden deze ondersteuning ook (bijv. Humanitas).

De vastgestelde periode van 3 jaar, waarna schuldeisers bereid zijn om een deel van de schuld kwijt te schelden, is overeengekomen tussen de branchevereniging en belangenvereniging van schuldeisers. Het is geen wettelijke regeling. De GKB is een neutrale partij in dit proces.

Tot nu toe stemt 60% van de schuldeisers in met een dergelijke regeling. De GKB streeft naar 90%. Wanneer – ten aanzien van één schuldenaar – 80% van de schuldeisers instemmen met

een schuldregeling en 20% kleine schuldeisers niet instemmen, dan kan de GKB via een dwangakkoord procedure bij de rechtbank een verzoek in dienen om wel in te stemmen.

Wanneer een schuldeiser niet wil meewerken, kan er via de rechtbank een regeling worden aangevraagd. Er dient dan een bewindvoerder te worden aangesteld en men moet aan meer verplichtingen voldoen. Na 3 jaar moet de bewindvoerder worden betaald en blijft er minder geld over voor de schuldeiser(s).

Soms past de GKB eerst budgetbeheer toe om rust in de situatie in te bouwen voordat wordt overgegaan op het regelen van de schuld. Bij budgetbeheer – een puur administratief gebeuren – komt het inkomen bij de GKB binnen, die alle vaste lasten betaalt en het huishoudboekje beheert. De klant krijgt dan wekgeld. Alle financiële gegevens en bestaande regelingen worden in kaart gebracht om na te gaan of iemand wel een beroep heeft gedaan op voorzieningen en tegemoetkomingen.

Een andere dienst van de GKB is kredietverlening aan mensen met een inkomen tot 130% van het minimum, aan mensen in een probleemsituatie en aan mensen die vanwege hun leeftijd geen krediet meer kunnen krijgen bij de bank. Bij de beoordeling van de lening is de maatstaf dat deze sociaal en verantwoord moet zijn. Dit houdt in dat er gekeken wordt naar de inkomsten en de vaste lasten EN of er – bij een lening – nog voldoende overblijft om van te kunnen leven. Ook wordt per dossier gekeken naar bepaalde kosten waar rekening mee moet worden gehouden, bijvoorbeeld studie- of reiskosten, huur en boodschappen. Voor de boodschappen wordt niet het Nibud-bedrag toegepast.

De gehanteerde rente bedraagt 8 tot 12%. Dit percentage is zo hoog omdat de GKB specifieke doelgroepen bedient, waarvan zij de risico's moet kunnen inkleden. Omdat de GKB deze percentages niet sociaal vindt, is men in overleg met de Overheid om hier een oplossing voor te zoeken. Bijvoorbeeld door het risico in te dekken via een fonds.

Beschermingsbewind wordt toegepast als iemand niet zelf zijn financiële zaken kan behartigen. Dan wordt er een bewindvoerder aangesteld. De eerste voorkeur gaat daarbij uit naar een familielid. Als dat niet lukt, wordt de GKB door de kantonrechter als bewindvoerder benoemd. Belastingaangiften, aanvragen van gemeentelijke regelingen, aanvragen van bijzondere bijstand e.d. gaan dan via de GKB.

Preventie is ook een taak van de GKB. Hierbij wordt voorlichting gegeven op basisscholen en voortgezet onderwijs. Ook wordt er een gratis cursus 'Weet wat u besteedt' aangeboden.

De GKB past soms ook crisisinterventie toe en voorkomt daarmee bijv. huisuitzetting of afsluiting van gas, licht of water.

BKR geregistreerden kunnen niet geholpen worden door de GKB.

Vanuit de aanwezigen wordt opgemerkt dat veel aanvragen worden afgewezen. Volgens de GKB is er in die gevallen sprake van een specifieke reden, zoals het niet kunnen aflossen van de lening of wanneer men reeds BKR-geregistreerd is (dit gebeurt zodra men door de GKB wordt geholpen). Als iemand van mening is dat deze registratie onterecht is, dient deze persoon dit zelf aan te tonen. Van een BKR-registratie kan iemand nog 5 jaar last hebben. Gemiddeld wordt er per dossier per jaar voor 30.000 euro geleend. Dit bedrag stijgt de laatste jaren.

Verder kan de GKB klanten bijstaan bij een betalingsbemiddeling of -regeling.

Wie meer wil weten over lenen: www.sociaalbankieren.nl en www.zelfjeschuldregeling.nl (van het Nibud).

3. Thema 'Financiën en WMO' / De taak van gemeente Emmen (Budget Advies Centrum)

Mw. Margreet Bosman is van het Budget Advies Centrum, welke een onderdeel is van de gemeente Emmen en ook voor een klein deel voor Coevorden werkt. Het Budget Advies Centrum behoort bij afdeling Sociale Zaken en bestaat sinds 1 april 2007. Iedere werkdag van

8.30 tot 16.30 uur is er inloopspreekuur. Deze loketfunctie is ingesteld omdat de eerdere telefonische dienstverlening moeizaam op gang kwam. Klanten haakten af omdat men het lastig vond om telefonisch de juiste informatie te krijgen.

Tegenwoordig biedt het Budget Advies Centrum – naast schuldhulpverlening - ook informatie over regelingen en voorzieningen. Veel geld voor minima bleef namelijk op de plank liggen omdat men onbekend was met de regelingen.

Voor schuldhulpverlening dient men zich bij het loket te melden. Er wordt dat een intake gesprek gehouden, er wordt gekeken naar de oorzaak van de schulden en naar het inkomen. Vervolgens krijgt de klant een trajectvoorstel aangeboden. Men werkt daarbij met minimum weekbedragen. De inkomsten komen binnen bij het Budget Advies Centrum, die de vaste lasten betaalt en een balans opmaakt tussen de inkomsten en de uitgaven. Soms wordt van de norm van het weeggeld afgeweken wanneer de klant er voor kiest om minder weeggeld te ontvangen zodat hij/zij het verschil kan besteden aan bijvoorbeeld zijn/haar huisdieren.

Wanneer mensen een huurachterstand van twee maanden hebben opgelopen, gaat er een brief van de woningbouwstichting naar de cliënten, waarmee deze verwezen worden naar de gemeente. Wanneer zij zich daar melden worden zij met voorrang, binnen 10 dagen, geholpen. Dit is een belangrijke dienstverlening om huisuitzetting te voorkomen.

Ook wanneer iemand zijn administratie niet in orde heeft worden klanten bijgestaan en krijgen dan een map waarmee zij alles kunnen ordenen. Ook kunnen zij de budgetcursus volgen. Het Budget Advies Centrum heeft ook budgetadviesgesprekken met cliënten. Zonodig bij de cliënt thuis. De financiën worden dan in kaart gebracht en adviezen gegeven.

Bij het Zorgloket zit ééns in de week iemand van het PGB Steunpunt om cliënten te adviseren en informeren over het Persoonsgebonden Budget.

Het doel van de ondersteuning is dat klanten na 3 jaar zelf in staat zijn om hun financiën te beheren. Als dat niet lukt, worden zij overgeheveld naar de afdeling Financiënbeheer, welke het inkomen beheert om schulden te voorkomen.

Mensen die na jarenlange opname uit de ggz komen, waar zij zak- en kleedgeld ontvingen, kunnen zich - wanneer het inkomen te laag is - bij de gemeente Emmen melden voor een lening of bijzondere bijstand. De Sociale Dienst bepaalt de hoogte van het bedrag.

Mensen die het niet eens zijn met de beslissing van de gemeente betreffende kwijtschelding, worden doorverwezen naar het juridische loket.

Verder volgt een presentatie van allerlei voorzieningen en regelingen:

- Langdurigheidstoeslag voor mensen die meer dan 5 jaar op het minimum niveau leven. Het betreft een 'reservepotje' voor onvoorziene omstandigheden. Men kan hiervoor een aanvraag indienen bij de Sociale Dienst.
- Toeslagenwet voor mensen onder het sociale minimum. Het UWV vult hierbij het inkomen aan tot bijstandsniveau.
- Huurtoeslag is een tegemoetkoming van de belastingdienst, welke men zelf moet aanvragen.
- Zorgtoeslag
- Kinderopvangtoeslag
- Kwijtschelding gemeentelijke heffingen; als je situatie niet veranderd is en je hebt al recht op kwijtschelding, hoeven er niet opnieuw formulieren te worden ingevuld.
- Stimuleringsregeling sociale culturele activiteiten; de norm is per gemeente verschillend
- Kosten schoolgaande kinderen
- Collectieve Ziektekostenverzekering; overeenkomt met Groene Landverzekeringen voor een korting op de verzekering voor mensen met een bijstandsuitkering

Tip: Via Vereniging van Nederlandse Gemeenten proberen één contract te sluiten voor iedereen.

4. Vragen, opmerkingen en discussie

Opgemerkt wordt dat in Assen 'Budgetsupport' bestaat: deze bezoekt mensen thuis, die vervolgens een persoonlijke coach krijgen. Verder bestaan er in Assen 'meedoenpremies' waarbij men 200 euro krijgt om mee te doen aan de maatschappij.

Vanuit de aanwezigen wordt de tip gegeven om iemand van de woningbouwvereniging langs te laten gaan voor huisbezoek. Mensen met psychische problematiek zullen namelijk niet zo gauw naar het loket gaan.

Tip: Humanitas Thuisadministratie heeft vrijwilligers die mensen kunnen bijstaan in de administratie. Deze ondersteuning gaat zelfs verder: naar wens gaat men mee op gesprekken en/of helpt bij het schrijven van brieven. Gemeente Emmen heeft contact met deze organisatie en verwijst klanten door wanneer deze structureel meer hulp nodig hebben.

Opmerking vanuit de aanwezigen: ex-daklozen, die eindelijk weer een dak boven hun hoofd hebben, worden – zodra zij een adres hebben – direct weer geconfronteerd met schuldeisers. Velen van hen vluchten daardoor weer de straat op. Het zou goed zijn als er een beleid wordt ontwikkeld om dit te voorkomen.

Opgemerkt wordt dat in de verhalen van GKB en Budget Advies Centrum de mogelijkheden om mensen te prikkelen om uit hun financiële ellende te komen, worden gemist. Mensen lijken onvoldoende geprikkeld te worden om naar een betere situatie te streven en mee te doen aan de maatschappij.

5. Afsluiting

Cor bedankt de gasten hartelijk voor hun inbreng.